

KÄSISAMMUTTIMET

Käsiammuttimet ovat enintään 20 kg:n painoisia sammuttimia. Niiden käyttö- ja sammutusominaisuuksien sekä niihin tehtävien merkintöjen tulee olla voimassaolevan eurooppalaisen EN 3-standardisarjan tai muun vastaavan vaatimustasaisen standardin mukaisia. Käsiammuttimille on mm. seuraavia vaatimuksia:

- sammutetta on oltava vähintään 1 kg
- sammutin voidaan täyttää uudelleen
- sammuttimessa on venttiili, joka mahdollistaa sammuttevirran katkaisemisen.

Käsiammuttimet ovat myös painelaitteita.

KÄSISAMMUTTIMIA KOSKEVAT SÄÄDÖKSET

Käsiammuttimien käyttö- ja sammutusominaisuuksista sekä merkinnöistä suomen- ja ruotsin kielellä on säädetty sisäasiainministeriön (SM) asetuksessa käsiammuttimista (790/2001).

Pelastuslain (468/2003) 22 §:n mukaan huoneiston haltijan on huolehdittava, että viranomaisen määräämät sammutuslaitteet ovat toimintakunnossa sekä huollettu ja tarkastettu asianmukaisesti. Sisäasiainministeriö on antanut asetuksen (917/2005) käsiammuttimien tarkastuksesta ja huollosta. Siinä on mainittu, että käsiammuttin tarkastetaan vähintään vuoden väliajoin, jos sammutin säilytetään niin, että se on alttiina toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille kuten kosteudelle, tärinälle, lämpötilojen vaihtelulle tai pakkaselle. Muissa tapauksissa käsiammuttin tarkastetaan vähintään kahden vuoden väliajoin.

Käsiammuttimiin sovelletaan painelaitteina kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä painelaitteista (938/1999) ja painelaiteturvallisuudesta (953/1999). Käsiammuttin on laitekokonaisuus, jollaisena se on CE-merkittävä ja se tarkastetaan painelaitteena päätöksen (953/1999) 6 luvun mukaisesti.

Pelastustoimen laitelain (10/2007) perusteella Tukes (Turvatekniikan keskus) valvoo Suomessa markkinoilla olevien käsiammuttimien vaatimustenmukaisuutta. Tukes hankkii markkinoilta tuotteita, testauttaa ne ja ryhtyy toimenpiteisiin, mikäli sammuttimet eivät täytä vaatimuksia. Vaatimusten vastaiset tuotteet voidaan tarvittaessa poistaa markkinoilta.

KÄSISAMMUTTIMIEN OMINAISUUDET

Suomessa myydään vuosittain yli 200 000 käsiammutinta. Vuonna 2007 markkinoilla olevista käsiammuttimista jauhesammuttimia oli 92 %, nestesammuttimia 6 % ja hiilidioksidi- eli CO₂-sammuttimia 2 %.

JAUHESAMMUTIN

JAUHESAMMUTIN

- Jauheita on monenlaisia, mutta yleisimmät eli ABC-jauheet soveltuvat lähes kaikkeen sammuttamiseen kuten kiinteiden, nestemäisten sekä kaasumaisten aineiden sammuttamiseen.
- Tehokkaimmat sammutusominaisuudet kokoonsa nähden.
- Sammutusetäisyys n. 3 m.

NESTESAMMUTIN

- Sammutusnesteet ovat yleensä vesipohjaisia vaahtoja, jotka soveltuvat lähes kaikkeen sammuttamiseen kuten kiinteiden ja nestemäisten aineiden sammuttamiseen.
- Pienemmät jälkipuhdistustoimenpiteet kuin jauhesammuttimella.
- Pakkasenkestävyys ja sähkölaitteiden sammutusmahdollisuus tulee tarkastaa käyttöohje-etiketistä.
- Sammutusetäisyys n. 3 m.

NESTESAMMUTIN

HIILIDIOKSIDISAMMUTIN

- Soveltuu neste- ja sähköpalojen sammutukseen.
- Sammutusaine on ilmaa raskaampaa ja sen purkautumislämpötila on n. -76 °C, joten nämä vaaratekijät on otettava sammutettaessa huomioon.
- Sammutusetäisyys n. 1 m.

HIILIDIOKSIDI-SAMMUTIN

KÄSISAMMUTTIMIEN TEHOLUOKAT

Käsiammuttimien soveltuvuus erilaisten palojen sammutukseen merkitään yleisimmin kirjaimilla A, B ja C.

- A = kiinteiden aineiden palot,**
- B = nestemäisten aineiden palot,**
- C = kaasujen palot.**

Kirjaimen edessä oleva lukuarvo kertoo, minkä tehoarvon käsiammuttimimalli on saavuttanut sammutustesteissä. Mitä suurempi on lukuarvo, sitä tehokkaampi on käsiammuttin.

KÄSISAMMUTTIMEN HANKINTA JA HUOLTO

Käsiammuttin hankitaan viranomaisen määräyksestä, säädösten edellyttäessä sitä tai omatoimisesti. Käsiammuttimen käyttö ei ole monimutkaista, mutta kynnys sen käyttämiseen voi olla suuri, jos ei ole harjoitellut käsiammuttimella sammuttamista ennen mahdollista tulipalotilannetta.

Käsiammuttimia myyvät mm. rautakaupat, markettien rautatarvikeosastot, autotarvike-liikkeet ja käsiammuttinliikkeet.

Pelastuslaitokset ja -liitot, järjestöt sekä monet koulutusyritykset järjestävät turvallisuus-koulutuksia, joissa käsiammuttimen ja muunkin alkusammutuskaluston käyttöä pääsee harjoittelemaan ammattilaisen opastuksella.

Käsiammuttimien huollon tai tarkastuksen voi hankkia käsiammuttinliikkeestä.

Käsiammuttimen tarkastuksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla todetaan sammuttimen toimintakunto ja huollolla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla sammuttin saatetaan toimintakuntoon. Tukes pitää yllä luetteloa käsiammuttinliikkeistä.

MUUT SAMMUTTIMIT

Muitakin sammuttimia on kuin käsiammuttimia, jotka ovat kuitenkin merkittävimpiä ja yleisimpiä sammutusvälineitä. Puhutaan alkusammutuskalustosta ja toisaalta sammutus-järjestelmistä. Käsiammuttimiin sekoitetaan toisinaan kertakäyttöiset alle 1 kg:n aerosolisammuttimet ja toisaalta yli 20 kg:n pyörillä varustetut liikuteltavat sammuttimet. Aerosolisammuttimiin ei sovelleta EN 3-standardisarjaa. Liikuteltavien sammuttimien osalta on annettu standardi SFS-EN 1866, joka tulee jakautumaan kolmeen osaan.

Lisätietoja: Tukes (Turvatekniikan keskus), www.tukes.fi